Zachowania filogenetyczne

Związane z przetrwaniem organizmu oraz prokreacją

Podstawowy repertuar zachowań

Pojedyncze reakcję oraz sekwencje reakcji

Specyficzne dla gatunku

Bodziec bezwarunkowy -> reakcja bezwarunkowa

Zachowania ontogenetyczne

Zachowania, na które doświadczenie ma wpływ

Zależą od indywidualnej historii uczenia się organizmu

Warunkowanie- pojęcia

Bezwarunkowość	Reakcja (odruch) nie zależy od doświadczenia (warunkowania) organizmu
US	Bodziec bezwarunkowy
CS	Bodziec warunkowy
NS	Bodziec neutralny
UR	Reakcja bezwarunkowa
CR	Reakcja warunkowa
OR	Reakcja orientacyjna

Warunkowanie klasyczne

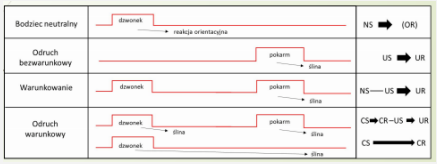

- Prezentacja neutralnego bodźca prowadzi do reakcji orientacyjnej.
- Prezentacja bodźca bezwarunkowego prowadzi do reakcji bezwarunkowej.

Na widok jedzenia pies naturalnie się ślini

- Konsekwentne poprzedzanie bodźca bezwarunkowego bodźcem neutralnym sprawia, że bodziec neutralny staje się bodźcem warunkowym. Organizm zaczyna reagować tak jak na bodziec bezwarunkowy. Jest to reakcja warunkowa

Pies słysząc dzwonek przed podaniem jedzenia zaczyna się ślinić

Sensoryczne przedwarunkowanie

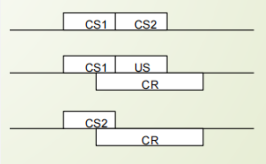

Po jednym bodźcu warunkowym pojawia się drugi bodziec warunkowy. Następnie po jednym z bodźców warunkowych pojawia się bodziec bezwarunkowy. Następuje reakcja warunkowa. Warunkowanie następuje również w stosunku do drugiego bodźca warunkowego.

Np. Pies słyszy dzwonek, a po nim widzi migające światło. Następnie pies warunkowany jest na ślinienie się na widok migającego światła. Kiedy słyszy dzwonek, to reakcja warunkowa również występuje.

Warunkowanie drugiego rzędu

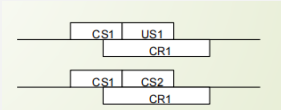

Najpierw obiekt jest warunkowany na jakąś reakcję. Następnie bodziec bezwarunkowy jest zamieniony na drugi bodziec warunkowy. Następuje uwarunkowanie tej samej reakcji, co za pierwszym razem.

Np. Pies jest uwarunkowany na ślinienie się, kiedy słyszy dzwonek. Następnie za każdym razem po dzwonku następuje mruganie światła. Następuje warunkowanie drugiego rzędu- pies ślini się na widok mrugającego światła

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com

Warunkowanie drugiego rzędu #2

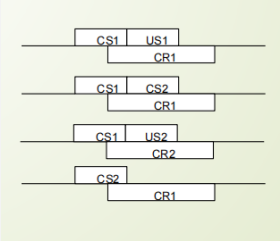

Wykres pokazuje, że jeżeli reakcja na pierwotny bodziec warunkowy zostanie przewarunkowana, to reakcja powstała w warunkowaniu drugiego rzędu pozostaje na sama.
Np. Pies został uwarunkowany tak, że teraz na dźwięk dzwonka już się nie ślini, tylko szczeka. Mimo tego nadal na widok mrugającego światła będzie się ślinił.

Rodzaje warunkowania klasycznego

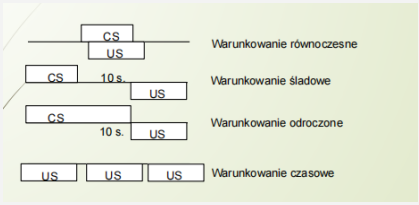

Rodzaje warunkowania klasycznego #2

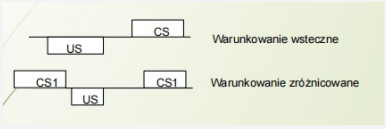

Rodzaje warunkowania klasycznego #3

Warunkowanie równoczesne	Bodziec bezwarunkowy pojawia się łącznie z warunkowym
Warunkowanie śladowe	Bodziec bezwarunkowy prezentowany po przerwie
Warunkowanie odroczone	Bodziec warunkowy jest prezentowany aż do pojawienia się bodźca bezwarunkowego Np. dzwonek dzwoni nieustannie aż do podania karmy
Warunkowanie czasowe	Jedynym sygnałem nadejścia bodźca bezwarunkowego jest upływ czasu od jego poprzedniej prezentacji. Bodziec prezentowany jest w równych odstępach czasu
Warunkowanie wsteczne	Bodziec bezwarunkowy prezentowany jest jako pierwszy, a dopiero po nim prezentuje się bodziec warunkowy.
Warunkowanie zróżnicowane	Warunkowanie na reakcję na konkretny rodzaj bodźca. Np. jedzenie podawane jest tylko po dzwonku trwającym 10 sekund, a po krótszym nie

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com

Zależności między bodźcami

Zależność (contingency) między bodźcem warunkowym i bezwarunkowym jest konieczna do powstania odruchu warunkowego. Zależność ta dotyczy:
- Prawdopodobieństwa pojawienia się bodźca bezwarunkowego po bodźcu warunkowym
- Prawdopodobieństwa pojawienia się bodźca bezwarunkowego bez bodźca warunkowego

Wyrazistość- Prezentacja dwóch bodźców warunkowych prowadzi do powstania zależności tylko dla jednego z nich

Zacienianie	Jeden z bodźców jest na tyle wyrazisty, że zależność między drugim b. warunkowym a b. bezwarunkowym jest niedostrzeżona
Blokowanie	Drugi bodziec warunkowy pojawia się po uwarunkowaniu na pierwszy. Uwarunkowanie jednak nie nastąpi, bo pierwszy był tak wyrazisty

Warunkowanie sprawcze

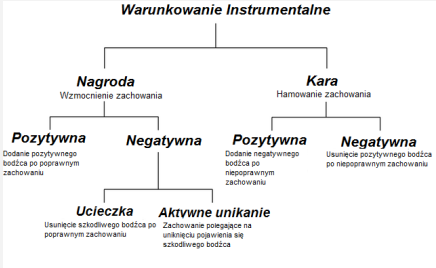

Warunkowanie sprawcze, definicje

Wzmacnianie	- Zwiększenie prawdopodobieństwa zachowania na skutek prezentacji pożądanego bodźca lub wycofania bodźca niepożądanego. - Wzmocnienie może wpłynąć na częstotliwość pojawienia się zachowania, na czas trwania, siłę, latencję i topografię
Karanie	Zmniejszenie prawdopodobieństwa pojawienia się zachowania na skutek zaprezentowania bodźca niepożądanego albo wycofania bodźca pożądanego
Wygaszanie	Zaprzestanie wzmacniania zachowania dotychczas wzmacnianego

Rodzaje wzmocnień

Pierwotne, bezwarunkowe	Bodźce lub zdarzenia posiadające biologiczne znaczenie dla przetrwania jednostki Np. pokarm, woda, tlen, ciepło, stymulacja seksualna
Wtórne, warunkowe	Bodźce początkowo neutralne, nabywające właściwości wzmocnień poprzez skojarzenie ze wzmocnieniami pierwotnymi lub innymi silnymi bodźcami wtórnymi Np. wzmocnienia rzeczowe, aktywności, wzmocnienia społeczne, wzmocnienia zgeneralizowane

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com

Zasada Premacka

Możliwość zaangażowania się w dane zachowanie może pełnić rolę wzmocnienia. Częstość angażowania się jest ważnym wskaźnikiem stopnia, w jakim może pełnić ona rolę wzmocnienia

Zasada Premacka	Czynność preferowana (o dużej częstości wykonywania) może pełnić rolę wzmocnienia dla mniej lubianych czynności (o niskiej częstości występowania)

Rozkłady wzmocnień

Rozkład wzmocnień	Reguła ustanawiająca prawdopodobieństwo spowodowania wzmocnienia przez określone wystąpienie zachowania

Wzmocnienie ciągłe i wygaszanie są rozkładami wzmocnień stanowiącymi ramy dla wszystkich innych rozkładów

Wzmacnianie ciągłe	Wzmacnianie zachowania za każdym razem, kiedy się ono pojawi
Wygaszanie	Zachowanie nie jest wzmacniane za żadnym pojawieniem się
Rozkład wzmacniania sporadycznego	Reguła określająca układ środowiskowy, w którym niektóre wystąpienia zachowania są wzmacniane, a inne nie

Rozkłady wzmocnień wg. proporcji

Rozkład o stałych proporcjach (FR)	- Wzmocnienie pojawia się po określonej stałej liczbie reakcji - Wysokie, zmienne tempo reagowania (krótka przerwa po wzmocnieniu) - Np. Prowizja po sprzedaniu określonej liczby towarów
Rozkład o zmiennych proporcjach (VR)	- Wzmocnienie zmienia się po zmieniającej się, uśrednionej liczbie reakcji - Wysokie, stałe tempo reagowania - Np. Wygrywanie w grach losowych

Rozkłady wzmocnień wg. odstępów czasowych

Rozkład o stałych odstępach czasowych (FI)	- Wzmacnianie pierwszej reakcji wykonanej po upływie określonego czasu od ostatniego wzmocnienia - Niskie, zmienne tempo reagowania (długa przerwa po wzmocnieniu) - Np. sprawdzanie skrzynki, jeśli listonosz przychodzi zawsze o tej samej porze

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com

Rozkłady wzmocnień wg. odstępów czasowych (cont)	
Rozkład o zmiennych odstępach czasowych (VI)	- Wzmacniana pierwsza reakcja wykonana po upływie zmieniającego się, uśrednionego czasu - Niskie, stałe tempo reagowania - Np. Sprawdzanie wędki podczas łowienia ryb

Zróżnicowane wzmacnianie
Zróżnicowane wzmacnianie niskiej częstości zachowania (DRL)
Zróżnicowane wzmacnianie wysokiej częstości zachowań (DRH)
Zróżnicowane wzmacnianie innych zachowań (DRO)

Połączone rozkłady wzmocnień
Wielorakie rozkłady wzmocnień (multiple schedules)
Mieszane rozkłady wzmocnień (mixed)
Połączone rozkłady wzmocnień (chained)

Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com